रस्य मध्यं कुर्यात् · मत्या वा उक्तसंख्यातो न्यूनेष्वपि सप्तसु षडादिषु । अत्राहवनीयखरे पञ्च भूसंस्कारान्कृत्वा पुनरुल्लिख्यान्वारब्धे यजमानेऽभ्युक्षणादि शर्करानिधानान्तं कुर्यात् · अत्र ऊषाखूत्करैः अरत्निमात्रश्चतुरस्रः खरः कार्यः · अन्तेषु त्रिसप्ततिसंख्याः शर्करा निधेयाः पूर्वे दध्यात्त्रिसप्ततिमिति [1] वचनात् (यज्ञपार्श्व ५३)।

इतरस्य वितृतीये दक्षिणतः ॥२०॥ इतरस्य दक्षिणाग्नेः दक्षिणतो वितृतीये स्थानम् । तस्य साधनोपायः शुल्वकारेणोक्तः [2] गार्हपत्याहवनी° तस्मिन्नग्निरित्येकः प्रकारः · अपि वान्तर° श्रोण्यामग्निरिति द्वितीयः प्रकारः · एवमन्यतरोपायेन स्थानं कृत्वा ततः षोडशाङ्गुलतार्तीये °मर्धयकऽइत्यनेनोपायेनारत्निक्षेत्रफलमर्धचन्द्राकारं क्षेत्रं कार्यम् · अत्रोपलेपनादि शर्करानिधानान्तं पूर्ववत् · ऊषाखूत्करैरर्धचन्द्राकारः कार्यः · ततः प्रान्तेषु द्वाविंशतिः शर्करा निधेयाः ॥ सभ्यावसथ्ययोर्गार्हपत्यवदाधानमिति परिशिष्टोक्तेः (निगम° २३) गार्हपत्यखरवत्सभ्यस्यापि वृत्तः खर उपलेपनादिपञ्चाशच्छर्करानिधानान्तैः संस्कारैः कर्तव्यः ।

उत्सृप्तेऽग्निमन्थनम् ॥२१॥ [3] गार्हपत्यस्य ।

अनुत्सृप्तऽएके ॥२२॥

उदिते तूद्धरणम् ॥२३॥ उभयपक्षेऽपि ।

अपरेण गार्हपत्यायतनम् ॥२४॥ [4] गार्हपत्यखरस्य पश्चात्प्रदेशे ।

अश्वमानयेति ब्रूयात् ॥२५॥ [5] अध्वर्युरग्नीधं प्रति ।

स्थितेऽश्वे पुरस्तात् ॥२६॥ अश्वे पुरस्तात्प्रत्यङ्मुखे स्थिते मन्थनं कुर्यात् । तत्र च प्रथममधरारणिमुत्तराग्रां निधाय उत्तरारण्या ईशानदिग्भागादष्टाङ्गुलदीर्घं द्व्यङ्गुलविपुलं प्रमन्थं [6] हित्वा तस्य मूलं चात्रबुध्ने [7] प्रवेश्य अधरारण्या मूलादष्टाङ्गुलं त्यक्त्वा अग्राच्च द्वादशाङ्गुलं त्यक्त्वा तदन्तराले अङ्गुल-

---

१) °तिरिति २. २) See pag. २१०,१. ff. and ३५७,५. ff. ३) उदिते सूर्ये गृहीताभ्यामरणिभ्यां मन्थनं कर्तव्यम् Mahâd. ४) मन्थनं भवतीति शेषः Ss. ५) तस्माद्यत्राग्निं मन्थिष्यन्स्यात्तदश्वमानेतवै ब्रूयादिति (२.१.४.१६) · अतश्च यो मन्थिष्यन् स प्रैषं ददाति · स चाध्वर्युः शांखान्तरे विहितः तस्मादध्वर्युः प्रत्यङ्मुखो मन्थतीति · अग्नीत्तु प्रैषार्थं करोति Karka. ६) Thus २. प्रथमं २. ७) ? तत्रबुध्ने २.